

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 176/2020
05.03.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Јасмине Васовић и Радмиле Драгичевић Дичић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Јелене Стојић, поднетом против правоснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 157/16 од 21.08.2019. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1077/19 од 18.12.2019. године, у седници већа одржаној дана 05.03.2020. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Јелене Стојић, поднет против правоснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 157/16 од 21.08.2019. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1077/19 од 18.12.2019. године у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) и тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се исти захтев у осталом делу ОДБАЦУЈЕ, као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 157/16 од 21.08.2019. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. Кривичног законика и осуђен је на казну затвора у трајању од 2 године. Истом пресудом окривљени је обавезан да оштећеном на име имовинско-правног захтева исплати износ од 2.611.307,4 динара у року од 6 месеци од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, док је за преостали износ имовинско-правног захтева оштећени ББ упућен на парницу. Окривљени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће суд одлучити посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1077/19 од 18.12.2019. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Вишег суда у Новом Саду К 157/16 од 21.08.2019. године је потврђена.

Против наведених пресуда бранилац окривљеног, адвокат Јелена Стојић поднела је захтев за заштиту законитости, због повреду закона из члана 439. тачка 1) и

тачка 2) Законика о кривичном поступку и повреди закона из члана 441. став 3. Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и укине побијане одлуке и предмет врати на поновно одлучивање Вишем суду у Новом Саду или да побијане пресуде преиначи.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, па је у седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода изнетих у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) и тачка 2) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је побијаним правноснажним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, а у вези са тим да дело за које је окривљени оглашен кривим није кривично дело, већ је реч о грађанском односу између два лица који се има решавати сходно Закону о облигационим односима. У прилог томе бранилац наводи да је реч о постојању дуга између уговорних страна поводом уговорене и реализоване купопродаје, те је да окривљени оштећеном предао износ у висини од 8.000 евра, као исплату дела купопродајне цене, а остатак му није исплатио, што представља класичан дуг који се решава у парничном поступку.

Изнете наводе из захтева за заштиту законитости Врховни касациони суд оцењује неоснованим.

Наиме, из чињеничног описа кривичног дела у изреци првостепене пресуде произилазе сва законска обележја кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 3. у вези са ставом 1. и у вези чланом 33. Кривичног законика за које је окривљени АА оглашен кривим.

Околност да је окривљени лице коме је фактички поверено обављање послова из делатности правног лица „ВВ“ д.о.о. ..., искористио свој положај тако што је по договору са директором привредног друштва „ВВ“ д.о.о. ... ГГ, усмено закључио уговор са оштећеним ББ о купопродаји 13 бикова по цени од 1.756.351,00 динар, које је истог дана продао А.Д. „ДД“ за цену од 1.539.886,00 динара, потом месец дана касније са истим оштећеним усмено закључио уговор о купопродаји 12 бикова и једне јунице по цени од 1.792.394,00 динара, које је продао „БГ ЂЂ“ д.о.о. ..., по цени од 1.571.486,40 динара, а новац од продаје стоке након што је пренет на пословни рачун привредног друштва „ВВ“ д.о.о. ... окривљени ГГ, у односу на кога је поступак обустављен услед смрти, је извршио пренос новца на текући рачун окривљеног АА, као физичког лица који га је са свог рачуна подигао у целости и од ког износа новца су оштећеном ББ исплатили 937.437,60 динара те су на описан начин окривљени себи и привредном друштву прибавили против-правну имовинску корист у укупном износу

од 2.173.934,80 динара, упућује на закључак да су остварена објективна обележја дела али и субјективно обележје дела које се тиче урачунљивости и умишљаја (свести и воље) окривљеног за извршење дела које укључује и свест о забрањености дела.

Стога су неосновани супротни наводи у захтеву за заштиту законитости да из описа дела у изреци побијане правноснажне пресуде не произилази законска обележја кривичног дела, за која је окривљени оглашен кривим побијаном правноснажном пресудом.

Поред изнетог у захтеву се наводи да је првостепени суд у погледу кривичног дела који је предмет оптужбе применио закон који се не може применити, чиме је учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, те је дошло до погрешне правне квалификације дела од стране првостепеног суда тиме што је првостепени суд извео погрешан закључак да је окривљени АА обављао послове одговорног лица. Ови наводи браниоца из захтева су оцењени неосновани, а овог стога што је током поступка утврђено да је окривљени АА у временском периоду од 31.08. до 04.09.2012. године имао својство одговорног лица у смислу законског обележја овог кривичног дела из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, тако што му је фактички поверено обављање послова из делатности привредног друштва „ВВ“ д.о.о. ..., иако је као директор тог привредног друштва у то време био окривљени ГГ у односу на кога је кривични поступак правноснажно обустављен услед смрти. Самим тим што је окривљеном АА било поверено обављање послова из делатности наведеног правног лица (привредног друштва) он је имао својство одговорног лица у смислу одредбе члана 112. тачка 5. КЗ, а другостепени суд је на страни 2, последњи пасус, на страни 3 и на страни 4 први пасус, дао јасне разлоге које разлоге Врховни касациони суд у свему прихвата и у смислу члана 491. став 2. ЗКП на њих упућује.

Даље у захтеву бранилац окривљеног оспорава постојање противправног понашања јер тиме што се није исплатио добављач у целости није дошло до повреде кривичног закона да би иста радња била противправна у смислу прибављања имовинске користи, него могло би бити речи само о наношењу другом имовинске штете.

Овакви наводи браниоца су оцењени као неприхватљиви из разлога што је противправност обележје општег појма кривичног дела па је имовинска корист увек противправна када је прибављена забрањеним деловањем које је прописано као радња извршења одређеног кривичног дела, а у конкретном случају из чињеничног описа дела произилази поступање окривљеног противно прописима којима се уређује привредно пословање у привредном субјекту.

Поред тога по оцени овог суда неосновани су и наводи браниоца окривљеног којима указује да ни у време извршења дела (временски период од 31.08. до 04.09.2012. године) нити у време доношења првостепене ни другостепене одлуке као кривично дело није постојало кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. КЗ за које је окривљени правноснажно оглашен кривим и осуђен, а које дело је у кривични законик унето изменама које се примењују почев од 15.04.2013. године и важиле су до 01.03.2018. године. По наводима браниоца у време извршења кривичног дела 2012. године постојало је кривично дело злоупотреба службеног

положаја из члана 359. КЗ, предвиђено у глави 33-кривична дела против службене дужности, док је у време пресуђења и доношења другостепене одлуке постојало кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. Кривичног законика. Стављањем на терет и осудом окривљеног за кривично дело из члана 234. став 3. КЗ повређено је начело законитости којим се забрањује ретроактивна примена кривичног законодавства, уз изузетак да је ретроактивна примена обавезна уколико је нови закон блажи по учиниоца, а што по наводима браниоца у конкретном случају није реч.

Имајући у виду законски опис бића наведеног кривичног дела, по оцени овог суда, изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су неосновани. Ово стога што је у време извршења кривичног дела постојало кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. Кривичног законика, код кога је учинилац кривичног дела морао имати својство службеног или својство одговорног лица, док је изменама и допунама Кривичног законика од 24.12.2012. године, који је ступио на снагу 15.04.2013. године кривично дело злоупотреба службеног положаја „подељено у два кривична дела“ при чему је деоба извршена према својству учиниоца и овлашћењима која му припадају и то на кривично дело злоупотреба службеног положаја кажњиво по члану 359. КЗ и кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица кажњива по члану 234. КЗ. Како је за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика предвиђена казна затвора у трајању од 2 до 10 година, а за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. Кривичног законика који је важио у време извршења кривичног дела била је предвиђена казна затвора у трајању од 2 до 12 година, то је очигледно да је за окривљеног блажи Кривични законик од 24.12.2012. године објављен у Службеном гласнику РС број 121/2012 и који је ступио на снагу 15.04.2013. године, па је самим тим и правна квалификација радње окривљеног као кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ блажа. Врховни касациони суд је имао у виду да је кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. Кривичног законика који је важио у време доношења побијаних пресуда предвиђена казна затвора у трајању од 2 до 10 година, односно исто као и за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, али да наведена законска норма ни на који начин није блажа за окривљеног, нити у погледу круга лица која могу бити извршиоци овог кривичног дела, нити у погледу прописаних радњи извршења, као ни у погледу висине запређене казне, већ законска формулација наведене норме према оцени овог суда ставља само једну више обавезу суду да због бројних нових кривичних дела уведених изменама и допунама кривичног законика („Сл. гласник РС“, бр. 94/2016 од 24.11.2016. године) у групу кривичних дела против привреде додатно воде рачуна о правној квалификацији радњи извршења.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног одбачен је као недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног у преосталом делу захтева побија правноснажне пресуде због повреде закона из члана 441. став 3. ЗКП и при том наводи да је у погледу имовинскоправног захтева окривљени АА обавезан да исплати оштећеном износ у висини од 2.611.307,40 динара, у року од 6 месеци од дана правноснажности пресуде

под претњом принудног извршења, а да при том оштећени ББ није пружио суду ни један доказ на основу кога би се могла утврдити висина његовог потраживања, па се тиме није могло утврдити ни шта је тачно договорено између ових лица, шта је предмет купопродаје, нити по којој цени је иста уговорена, који су рокови плаћања уговорени, односно да суд произвољно одређује висину имовинскоправног захтева узимајући као параметар цену која је наводно уговорена. Овим наводима захтева полемиче се оценом суда о изведеним доказима чиме у суштини бранилац оспорава чињенично стање утврђено првостепеном и потврђено другостепеном пресудом.

Одредбом члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, прописано је да се захтев за заштиту законитости може поднети ако је правноснажном одлуком или одлуком у поступку који је претходио њеном доношењу повређен закон, а ставом 4. наведеног члана предвиђени су услови под којима окривљени преко свог браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, а то је учињено таксативним набрајањем повреда закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и жалбеним судом-члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

Иако бранилац као разлог подношења захтева у овом делу наводи повреду из члана 441. став 3. ЗКП, у суштини оспорава чињенично стање у погледу утврђивања висине имовинске користи то је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП захтев за заштиту законитости у овом делу недозвољен.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП захтев у односу на повреду из члана 439. тачка 1) и тачка 2) ЗКП одбио као неоснован, док је у осталом делу на основу члана 487. став 1. тачка 2) и члана 485. став 4. ЗКП захтев одбацио као недозвољен и одлучио као у изреци.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**